

“ถั่วเหลือง” พืชฤดูแล้ง จังหวัดกำแพงเพชร

นางสาวภาวดี สิทธิ์ประเสริฐ
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

ถั่วเหลือง (ชื่อวิทยาศาสตร์: *Glycine max*) เป็นพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับปลูกหลังการทำนาข้าว หรือปลูกทดแทนนาปรัง เนื่องจากเป็นพืชอายุสั้น ใช้น้ำน้อย และยังสามารถช่วยตัดวงจรการระบาดของแมลงศัตรูพืชในระบบการปลูกข้าว และช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดิน ส่วนมากปลูกแบบภาคเนื้อ และภาคกลางตอนบน นิยมเรียกกันในภาษาไทยโดยทั่ว ๆ ไป呼ลัยชื่อเช่น ถั่วพระเหลือง ถั่วแระ ถั่วแม่ต่าย ถั่วเหลือง (ภาคกลาง) มะถั่วเน่า (ภาคเหนือ) เป็นต้น

การปลูกถั่วเหลืองในฤดูแล้ง

สภาพภูมิอากาศ

อุณหภูมิที่เหมาะสมในการปลูกถั่วเหลืองอยู่ระหว่าง 25 – 30 องศา เชลเซียส ถ้าอุณหภูมิสูงหรือต่ำกว่า อุณหภูมิที่เหมาะสมจะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของถั่วเหลือง โดยหลังจากที่มีการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว การปลูกถั่วเหลืองในฤดูแล้งจะเริ่มปลูกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมจนถึงสิ้นเดือนธันวาคม ถ้าสามารถปลูกเสร็จสิ้นภายในเดือน ธันวาคมจะได้ผลลัพธ์มาก แต่ถ้าปลูกไม่ทันก็ไม่ควรเก็บกลางเดือนมกราคม เนื่องจากต้องหลักเลี้ยงช่วงอากาศหนาวเย็นขณะถั่วเหลืองเริ่มงอกและจะเก็บเกี่ยวได้ก่อนช่วงฝน

สภาพพื้นที่ปลูก

สภาพพื้นที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของถั่วเหลืองควรเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีค่าความเป็นกรดต่ำระหว่าง 5.5 – 6.5 โดยถั่วเหลืองไม่ชอบดินเป็นกรดจัด ซึ่งส่งผลทำให้การตระรังในต่อเจนของเชื้อโรคร้ายเปลี่ยนไปเป็นสิทธิภาพลดลง

วิธีการปลูก

การปลูกถั่วเหลืองในสภาพนา มีวิธีการปลูก ดังนี้

1. การปลูกโดยเตรียมดินแบบไถพรวน มีวิธีการปลูก 2 แบบ คือ แบบหัวน้ำ หรือ แบบโรย เป็นแคาระยะระหว่างแคล 50 เซนติเมตร จำนวน 20 – 25 ต้นต่อแคลวยาว 1 เมตร ($64,000 - 80,000$ ต้นต่อไร่)
2. การปลูกโดยเตรียมดินแบบไม่ไถพรวน ปลูกโดยใช้มีแม่แหลมหรือเครื่องปลูก ทำหลุม กว้าง 2 – 3 เซนติเมตร ลึก 3 – 4 เซนติเมตร ยอดเมล็ดพันธุ์ 4 – 5 เมล็ดต่อหลุม

การให้น้ำถั่วเหลือง

การปลูกถั่วเหลืองในพื้นที่นา ควรให้น้ำแบบท่วมแปลงแล้วปล่อยให้ซึมลงชั้นดินให้หมด ภายในครึ่งวัน หรือระบายน้ำส่วนเกินออกอย่าให้ท่วมข้ามวัน การให้น้ำแต่ละครั้งควรเว้นระยะเวลา ห่างกัน 10 – 15 วันต่อครั้ง แต่ถ้าปลูกถั่วเหลืองแล้วคุณด้วยฟาง อาจให้น้ำระยะเวลาห่างกัน 15 – 20 วันต่อครั้ง ข้อควรระวัง ในช่วงการเจริญเติบโตของฝักและเมล็ด (ประมาณ 60 วันหลังปลูก) จะต้อง ไม่ให้ถั่วเหลืองขาดน้ำ

แปลงปลูกถั่วเหลือง
ตำบลทับแรต อำเภอ lanกระปือ

การปลูกถั่วเหลืองในจังหวัดกำแพงเพชร

จังหวัดกำแพงเพชร มีการปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชฤดูแล้ง โดยปลูกหลังการทำข้าว หรือปลูกทดแทนนาปรัง จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จังหวัดกำแพงเพชร ในปี 2564 มีการปลูกถั่วเหลืองมากบริเวณอำเภอ lanกระปือและอำเภอไทรงาม ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองของจังหวัดกำแพงเพชร ปี 2565 พบร่วมกัน พบว่า เกษตรกรยังคงมีการปลูกถั่วเหลืองอยู่ในพื้นที่ อำเภอตังกล่าว โดยพื้นที่อำเภอ lanกระปือ ตำบลที่มีการปลูกถั่วเหลืองมากอยู่ที่ตำบลทับแรต และตำบล lanกระปือ ในพื้นที่ อำเภอ lanกระปือ มีการปลูกถั่วเหลืองมากเนื่องจากมีศูนย์

ถั่วชุมชนตั้งอยู่และยังเป็นพื้นที่รออยู่ต่อ กับ อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นพื้นที่มีการปลูกถั่วเหลืองและรับซื้อถั่วเหลือง เกษตรกรบางรายในพื้นที่ อำเภอ lanกระปือจะนำผลผลิตไปขายที่ อำเภอคีรีมาศด้วย สำหรับ อำเภอไทรงาม พบร่วมกันที่ปลูกถั่วเหลืองอยู่ในพื้นที่ ตำบลหนองแม่แตง

แปลงปลูกถั่วเหลืองเจริญเติบโตไม่ได้

จากการสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรพื้นที่ อำเภอไทรงาม พบร่วมกัน ความต้องการปลูกถั่วเหลืองแต่เนื่องจากประสบปัญหาในการปลูก จึงทำให้เกษตรไม่ปลูกถั่วเหลือง และหันไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน ปัญหาที่พบ ได้แก่

1. ถั่วเหลืองที่ปลูกต้นเตี้ยไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร
2. เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูกมีการงอกน้อย/เมล็ดพันธุ์หมดอายุ

จะเห็นได้ว่าพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งในจังหวัดกำแพงเพชร ยังคงเป็นพื้นที่บริเวณ อำเภอเดิมที่มีการปลูกถั่วเหลือง และเกษตรกรยังคงมีความต้องการปลูกถั่วเหลืองอยู่ ดังนั้นหากต้องส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการปลูกถั่วเหลืองเป็นพืชฤดูแล้งในพื้นที่ดังกล่าว ควรแก้ปัญหาในเรื่องของการปลูกและวิธีดูแลอย่างไรให้ถั่วเหลือง มีการเจริญเติบโตที่ดี และเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูกควรมีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถผลิตถั่วเหลืองฤดูแล้งที่มีประสิทธิภาพต่อไป